

หลักสูตร “โตไปไม่โกง”

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก
ตำบลหนองจิก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม

หลักสูตร “โตไปไม่โกง”

หลักสูตร “โตไปไม่โกง” มีลักษณะที่พิเศษแตกต่างไปจากหลักสูตรโดยทั่วไป นอกเหนือจากเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกของเด็กให้ “โตไปไม่โกง” แล้ว ยังมีความพิเศษในประเด็นหลัก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู นักเรียน และการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

๑) ปรัชญาความเชื่อ : เด็กทุกคนมีความบริสุทธิ์ ไม่มีเด็กที่มีความชั่วร้าย เลวร้ายที่ติดมากับตัว เช่น พันธกรรมกำหนด เรื่องเลือดชั่ว สันดานไม่ดี เกิดมาก็คดโกง หรือขาดจิตสำนึกและคุณธรรมเป็นเรื่องที่ขาดการพิสูจน์เชิงประจักษ์ที่น้องที่มีพันธกรรมคล้ายกัน มีทั้งเป็นคนดีและคนเลว ดังนั้น กระบวนการหล่อหลอม กล่อมเกลา ประสบการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในวัยเด็ก ย่อมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังจิตสำนึกความคิด ความเชื่อ และระบบค่านิยมของแต่ละคน

๒) เป้าประสงค์ของโครงการ ให้โอกาสการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในวัยเด็กกว่าด้วยเรื่องปลูกฝังจิตสำนึกและระบบคุณค่า ความคิด ความเชื่อ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ผสมผสานสาระกับการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ เช่น การฟังและการอ่านนิทาน และการถกคุย อภิปรายถึงสาระของนิทาน การใช้สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สนุก เช่น เพลง การเล่นเกม การเล่นเกมการทำงานศิลปะ เพื่อให้เกิดความประทับใจกับสาระที่ควรรู้

๓) กระบวนการเรียนรู้ที่เด็กมีส่วนร่วมและให้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติเอง คิดเองทำเอง และขบคิดแก้ปัญหาเอง จะเป็นวิธีการที่สร้างความประทับใจให้แก่เด็กได้มากที่สุด และจะเป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึกลงในจิตใจและความทรงจำของเด็กได้ยาวนานที่สุด

๔) หลักสูตรนี้มีความพิเศษและความเฉพาะเจาะจง เพราะเป็นการนำร่องในความพยายามที่จะสกัด ค่านิยมหลักที่เชื่อว่า จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันอย่างดีต่อการถูกยั่วยุให้กระทำการทุจริต ประพฤติมิชอบ หรือคอร์รัปชัน

๕) ความพิเศษนี้รวมถึงวิธีการเรียนการสอนนั้น ไม่ยึดวิธีการทั่วไป เช่น ครูจะมีบทบาทเป็นผู้นำผู้ชี้แนะ ผู้กำกับควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ และเด็กนักเรียนจะเป็นฝ่ายปฏิบัติทดลองทำ โดยมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการและทุกขั้นตอนของทุกครั้งที่มีการเรียนการสอนหรือทำกิจกรรม

๖) เพื่อให้ครูเข้าใจ ส่งเสริมและสนับสนุนการทดลองนำร่อง หลักสูตรได้รวมถึงคู่มือให้ครู การอบรมครู และการบ้านที่ฝากให้ครูที่สนใจช่วยร่วมพัฒนาหลักสูตรต่อไป นอกจากนี้แล้วยังมีกล่องอุปกรณ์สำหรับทุกห้องเรียนในทุกระดับชั้นที่เข้าร่วมโครงการ โดยทุกห้องจะมีกล่องที่มีอุปกรณ์และเครื่องมือในการเรียนการสอนครบถ้วน อาทิ คู่มือครู หนังสือนิทาน ซีดีเพลง บทละคร ในกรณีที่มีการเล่นเกม เครื่องมือทำงานด้านศิลปะ ฯลฯ ครูจะไม่ต้องกังวลในการหาวัสดุอุปกรณ์ที่จะดำเนินการในวิชานี้ ครูสามารถจะเปิดกล่องการเรียนมาใช้ประโยชน์ได้ทุกสัปดาห์ตามสาระการเรียนรู้ที่คู่มือได้กำหนดไว้

๗) เนื่องจากเป็นหลักสูตรพิเศษและหลักสูตรเสริมที่ซึ่ง เห็นว่าสำคัญต่อการสร้างเด็กเพื่อสร้างชาติ กระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรจึงถูกออกแบบให้มีความแตกต่างจากการสอนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปลูกฝังเรื่องคุณค่า ค่านิยมต้องเน้นทางวิธีการทางตรงแต่ต้องไม่ละเลยวิธีการทางอ้อม เพราะเด็กต้องเกิดความประทับใจ และเกิดการดูดซึมซึมซับคุณค่าและค่านิยมอย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่ถูกบังคับ ยัดเยียด ความประทับใจนี้จะมีผลกระทบต่อการศึกษาฐานของความเชื่ออย่างลึกซึ้ง ถ้าเด็กได้รับการตอกย้ำคุณค่าอย่างสนุก ชวนคิด ถูกกระตุ้น และปลูกเร้าให้คิดให้ทำอย่างสม่ำเสมอผ่านสื่อและวิธีการต่างๆ ตัวอย่างที่ดี คือ เมื่อเด็กได้ยินเพลงใดเพลงหนึ่งที่เคยร้อง หรือจะเป็นเพลงหลักของโครงการก็ได้เด็กจะเกิดความทรงจำอันหลากหลายเกี่ยวกับประสบการณ์ของการฟังนิทาน การละเล่น จากเรื่องของหุ่นมือหรือจากละคร และจากการที่ถกคุยกันทุกครั้งหลังจากได้ทำกิจกรรมกระบวนการทวนจำ (recall) ของมนุษย์สามารถจะถูกกระตุ้นหรือปลูกเร้าจากสัมผัสต่าง ๆ ได้

ดังนั้น หลักสูตรจึงมุ่งเน้นให้เด็กเกิดความประทับใจ และให้มีแรงบันดาลใจจากสื่อสัมผัสต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดการคิดและไตร่ตรองเมื่อมีเหตุการณ์ท้าทายหรือล่อแหลมที่ต้องเผชิญด้วยโดยสรุป หลักสูตรมุ่งหวังจะฉีดวัคซีนอันมีประสิทธิภาพเพื่อให้เด็กได้มีภูมิคุ้มกัน สามารถจะช่วยต้านทานสิ่งที่ไม่ดีและสิ่งที่จะมาช่วยในภายภาคหน้าของชีวิตเปรียบเสมือนถ้าเราเคยฉีดวัคซีนที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เราสามารถจะมีภูมิคุ้มกันต่อโรคร้ายที่ห้อมล้อมเราทำให้เราแข็งแรงไม่ติดเชื้อติดโรคเหล่านั้น

การทำหลักสูตรนี้ จึงเปรียบเสมือนการคิดค้นศึกษาวิจัย วิเคราะห์ และผลิตวัคซีนของการสร้างภูมิคุ้มกันต่อความไม่ดีให้แก่เด็กนักเรียนของกรุงเทพมหานคร ถ้าเด็กนักเรียนได้รับในปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสมย่อมจะส่งผลให้มีภูมิคุ้มกันที่ดี ประเมินว่าหลักสูตรได้ถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรหรือไม่ เด็กนักเรียนและครูมีความรู้สึกอย่างไรกับหลักสูตร มีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด เครื่องมือ สื่อ และวิธีการต่าง ๆ ใช้ได้สะดวกและเป็นประโยชน์หรือไม่ การประเมินในขั้นแรกคือการประเมินศักยภาพและการดำเนินการของหลักสูตร รวมถึงความพึงพอใจของผู้ใช้ซึ่งรวมถึงครูและนักเรียนด้วย ส่วนผลลัพธ์และผลกระทบในระยะยาวของการปลูกฝังค่านิยม คงต้องใช้เวลาพุ่มพุกหยั่งรากฝังในและบ่มเพาะในตัวเด็กกระยะหนึ่งก่อน จึงจะประเมินได้อย่างแท้จริงว่าได้เกิดผลมากน้อยเพียงใด

โครงการโรงเรียนสีขาว
หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง”
“สร้างเด็กไทยให้คิดดี ทำดี นิสัยดี สังคมมีความสุข”

ความเป็นมาในการจัดทำหลักสูตร

ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ตระหนักในความสำคัญของการสร้างค่านิยมให้คนในสังคมรู้สึกไม่ยอมรับพฤติกรรมทุจริตคอร์รัปชันและการโกงทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องนี้จะเป็นรากฐานสำคัญเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผลที่สุด จึงได้ดำเนินกิจกรรมเด็กในหลายรูปแบบ เช่น การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก การประกวดภาพเขียน ละครเด็ก เล่านิทานต่อมาเมื่อมีนโยบายที่จะเอาจริงเอาจังต่อการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน ผู้บริหารได้ปรึกษาหารือกับศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย เพื่อขอให้ช่วยดำเนินการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันสำหรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ จึงได้เกิดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมระหว่างองค์กรภายใต้โครงการ โรงเรียนสีขาว ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคมและองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทยได้ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” โดยมีที่ปรึกษาจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและคณะครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาร่วมให้ข้อคิดเห็น โดยมีหลักการสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กนักเรียน เป็นการจัดทำหลักสูตรสำหรับเด็กเตรียมอนุบาล ๓ ขวบ เพื่อนำมาใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังไผ่ ซึ่งจะมีการเตรียมอุปกรณ์ สื่อการจัดการเรียนการสอน เตรียมสื่อเทคโนโลยีการช่วยสอนของครูผู้สอนก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

วิสัยทัศน์

หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” มุ่งหล่อหลอมปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เปี่ยมไปด้วยค่านิยมและคุณสมบัติน่าพึงปรารถนา ได้แก่ ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสาธารณะ และรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม รวมทั้งมีความรักในความถูกต้องและเป็นธรรม โดยยึดหลักความพอเพียงในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ขาดเสียมิได้ในการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ และต่อต้านการเอาเปรียบ เปรียบเปรียบผู้อื่น สังคม และประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้รู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติด้วยพื้นฐานของความถูกต้องและเป็นธรรม
๒. เพื่อสร้างจิตสำนึกคุณธรรมของผู้เรียน ให้ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น รู้จักจำแนกชั่วดี สามารถแยกแยะความผิดและความถูกต้อง เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
๓. เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การรู้รับผิดชอบ และมีวินัย และรักความพอเพียง
๔. เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการคิดและมีวิจารณญาณในการแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ให้คิดเป็นและปฏิบัติอย่างถูกต้องกล้าหาญ และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรระดับต้นสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นความดีต่อส่วนรวม ๕ ประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ ความเป็นธรรมทางสังคม กระทำอย่างรับผิดชอบ และเป็นอยู่อย่างพอเพียง เพื่อสร้างนิสัยให้ผู้เรียนรักความถูกต้องและความเป็นธรรม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ทุจริต ไม่โกงไม่ยอมรับและรังเกียจพฤติกรรมทุจริตและโกงทุก

สาระสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรครบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ประกอบด้วยสาระ ๕ เรื่อง สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีเนื้อหาของแต่ละสาระ ดังนี้

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
๑	ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity) การยึดมั่นในความซื่อสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงามมีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คิดโกง	การดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง	<ul style="list-style-type: none"> - พูดความจริง - ไม่ลักขโมย - ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ - ทำตามสัญญา - ตรงไปตรงมา - กล้าเปิดเผยความจริง - รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว - ส่วนรวม
๒	การมีจิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit) การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม	การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเข้าใจซึ่งกัน และกัน รวมทั้งการที่สมาชิกใน สังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ และ พร้อมที่จะเสียสละ หรือ ช่วย ป ก ป้อง ผลประโยชน์ของส่วนรวม	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมดูแลสังคม - รับผิดชอบต่อส่วนรวม - เสียสละเพื่อส่วนรวม - เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ - ไม่เห็นแก่ตัว
๓	ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice) การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม	ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรม อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิภาค กำนินทุฐานะ หรือการศึกษา รวมทั้งต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้น การให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเอง จะช่วยให้รักษาความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - นึกถึงใจเขาใจเรา - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น - รับฟังผู้อื่น - เคารพให้เกียรติผู้อื่น - กตัญญูอย่างมีเหตุผล - คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

ลำดับ	สาระและความหมาย	แนวคิด	การนำไปปฏิบัติ
๔	กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability) การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมทั้งให้ตรวจสอบการกระทำ ได้เสมอหากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด	ทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตามบทบาทและหน้าที่ต่าง ๆ ที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียน สมาชิกของที่ทำงาน และสมาชิกของสังคม ดังนั้น การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดผู้อื่น และพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบต่อในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและบุคคลต่าง ๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ อย่างมีความรับผิดชอบต่อพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย	<ul style="list-style-type: none"> - ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด - มีระเบียบวินัย - เคารพกติกา - รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ - กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ - รู้จักสำนึกผิดและขอโทษ - แก้ไขในสิ่งที่ผิด - กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
๕	เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation) คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรงไม่ลโมฆะโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น	การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ควรถือปฏิบัติ การรู้จักความพอดี พอประมาณในการใช้ชีวิต การรู้สึกพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การรู้ประหยัดและรู้คุณค่าสิ่งของเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และสังคมในภาพรวมด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักความเพียงพอ - ความพอดี - มีความอดทนอดกลั้น - รู้จักบังคับตัวเอง - ไม่กลัวความยากลำบาก - ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง - มีสติและเหตุผล

กิจกรรมในหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ให้ทั้งความสนุกสนานและสร้างสรรค์ ผ่านการเล่นนิทานเกมการละเล่นต่าง ๆ การร้องเพลง กิจกรรมศิลปะ บทกวีและคำคล้องจองสำหรับเด็ก รวมทั้งกิจกรรมสร้างประสบการณ์อื่น ๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดอย่างมีเหตุผลและซึมซับคุณค่าแห่งความเป็นธรรมชาติ และสร้างความรู้สึกรับผิดชอบชีวิต ภูมิใจในการทำมาตารับเลี้ยงคนโง่และคนแก่แต่โง่

จุดประสงค์รายสาระและกิจกรรม

หลักสูตรระดับเตรียมอนุบาล ๓ ขวบ ซึ่งประกอบด้วย สาระทั้งห้า ประการดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีจุดประสงค์และกิจกรรม ดังนี้ (โปรดดูรายละเอียดการดำเนินกิจกรรม เครื่องมือการเรียนรู้ และสื่อการเรียนการสอนจากคู่มือหลักสูตร เอกสารประกอบ และสื่อต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้ในกล่องอุปกรณ์)

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหกและการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	
กิจกรรมที่ ๑.๑ แหวนแห่งความซื่อสัตย์	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของของคนอื่นมาเป็นของตนเอง เก็บของได้แล้วส่งคืน การพูดความจริง ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๒ เกมไอ้แหวนอยู่ไหน	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการพูดความจริงและการกล้าแสดงออก ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๑.๓ การตัดสินใจของตุ๊กแตนน้อย นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจและฝึกพฤติกรรมการไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ลักษณะกิจกรรม - นิทาน
กิจกรรมที่ ๑.๔ แมลงเด็กดี	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักว่าความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัติของ เด็กดี ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๑.๕ แม่เหยี่ยวกับลูก	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงผลของการลักขโมย ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๖ เจ้าไต้กับขาวนา	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของตนเองอย่างซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง

สาระที่ ๑ ความซื่อสัตย์สุจริต จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า “ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของของคนอื่นโดยไม่รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหกและการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	
กิจกรรมที่ ๑.๗ เด็กเลี้ยงแกะ	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการพูดความจริงและโทษของการโกหก ลักษณะกิจกรรม -นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๘ หนูสัญญา	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนฝึกพฤติกรรมการรักษาสัญญาและการรักษาคำพูด ลักษณะกิจกรรม -คำคล้องจอง/ เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๙ ลาเจ้าอูบาย	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต ลักษณะกิจกรรม -นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๑.๑๐ เทพารักษ์กับคนตัดไม้	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดความจริงและ โทษของการโกหก ลักษณะกิจกรรม - นิทาน
กิจกรรมที่ ๑.๑๑ คนเจ้าเล่ห์กลับกลอก	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเกิดการตระหนักต่อโทษของการใช้เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงผู้อื่น ลักษณะกิจกรรม -กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๑.๑๒ เหรียญทอง ๑๕ เหรียญ	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเกิดความซื่อสัตย์ ลักษณะกิจกรรม -นิทาน

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ จุดประสงค์ ๑. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม ๒. เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกา ๓. เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	
กิจกรรมที่ ๒.๑ รถไฟขบวน ปู้น	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกันเราอยู่คนเดียวไม่ได้ส่วนรวมจะดีได้ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๒.๒ รถไฟสามัคคี	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการอยู่ร่วมกันเราอยู่คนเดียวไม่ได้ส่วนรวมจะดีได้ถ้าทุกคนเสียสละทำตามกติกาและทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๒.๓ เรารักประเทศไทย	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนสร้างความผูกพันต่อชาติบ้านเมือง ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๒.๔ ตานานปาต่องไก่	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเห็นว่าคนโกงสามารถทำลายคนดีได้อย่างไร ลักษณะกิจกรรม - นิทาน
กิจกรรมที่ ๒.๕ คทาวิเศษ	จุดประสงค์ - เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎกติกา ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๒.๖ ตัวยักษ์กินเมือง	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของกฎเกณฑ์กติกาและโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม - นิทาน

สาระที่ ๒ การมีจิตสาธารณะ จุดประสงค์ ๑. เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัว-ส่วนรวม ๒. เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่การเสียสละเพื่อส่วนรวม การเคารพกฎกติกา ๓. เพื่อให้เข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	
กิจกรรมที่ ๒.๗ อนุบาล Walk Rally	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่ากฎเกณฑ์อาจเหมือนหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสถานที่ ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมการเล่น และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๒.๘ เข้าแถว	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนฝึกการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกา ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๒.๙ วีรบุรุษน้อย	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม - นิทาน
กิจกรรมที่ ๒.๑๐ แสงสว่างจากประกาศาร	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การเสียสละเพื่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม - นิทาน

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผล การกระทำของตน ตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	
กิจกรรมที่ ๓.๑ หนูผู้กล้าหาญ	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมว่า มาจากจิตใจที่กล้าหาญ เป็นสำคัญ ดังนั้น พลังความกล้าหาญไม่ได้ขึ้นอยู่กับขนาดของ ร่างกาย ทุกคนสามารถ เป็นคนกล้าหาญและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องได้ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน

สาระที่ ๓ ความเป็นธรรมทางสังคม จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความถูกต้องและการยอมรับผล การกระทำของตน ตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	
กิจกรรมที่ ๓.๒ เกมพลังหนู	จุดประสงค์ - เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความกล้าหาญ และความสามัคคี ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๓.๓ หนูคืนเนย	จุดประสงค์ - เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้ถึงความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำและแก้ไขใน ความผิดพลาด ลักษณะกิจกรรม - กิจกรรมการเล่น
กิจกรรมที่ ๓.๔ พญาลิง	จุดประสงค์ - เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ถึงคุณสมบัติของผู้นำว่า ต้องมีความดี ความกล้าหาญ และความเสียสละ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๓.๕ มาร์ชคุณธรรม	จุดประสงค์ - เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้เรื่องคุณธรรมและการเป็นผู้นำผู้ตาม ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๓.๖ หมาป่ากับลูกแกะ	จุดประสงค์ - เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคีเพื่อการต่อสู้กับความชั่ว ลักษณะกิจกรรม - นิทาน คำคล้องจอง/เพลง

สาระที่ ๔ กระทำอย่างรับผิดชอบ จุดประสงค์ เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัยความรับผิดชอบต่อ รับผิดชอบ และการยอมรับผิด	
กิจกรรมที่ ๔.๑ มือของหนู	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่และทำประโยชน์ต่าง ๆ ได้ไม่ ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่ ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๔.๒ มือนี่มีประโยชน์	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับมือว่า สามารถทำหน้าที่และทำประโยชน์ต่าง ๆ ได้ไม่ ว่าจะเป็นมือเด็กหรือมือผู้ใหญ่ ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๔.๓ นิ้วโป้งชี้ไกล	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าการขโมยเป็นกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถ ยอมรับได้ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๔.๔ ตึกตอกชี้เงาเดิน	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และคำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๔.๕ ทำไมหนูชอบลิ้ม	จุดประสงค์ - เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนมีรับผิดชอบต่อหน้าที่ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน, คำคล้องจอง/เพลง และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๔.๖ ระบาย ไม้กวาด	จุดประสงค์ - เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ลักษณะกิจกรรม - คำคล้องจอง/เพลง
กิจกรรมที่ ๔.๗ ชายโง่กับต้นไม้	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ลักษณะกิจกรรม - นิทาน

สาระที่ ๕ เป็นอยู่อย่างพอเพียง จุดประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวคิดการมีชีวิตที่พอเพียง โดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภ และการทำอะไรเกินตัว	
กิจกรรมที่ ๕.๑ เด็กโลก	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี ลักษณะกิจกรรม - นิทาน
กิจกรรมที่ ๕.๒ คนเลี้ยงแพะ	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าความโลภเป็นสิ่งที่ไม่ดี ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๕.๓ กากับหงส์	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะภูมิใจและพอใจในสิ่งที่ตัวเองเป็นสิ่งที่ตัวเองมี ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และกิจกรรมศิลปะ
กิจกรรมที่ ๕.๔ ลูกอึ่งอ่างกับแม่	จุดประสงค์ - เพื่อให้นักเรียน เรียนรู้ที่จะไม่ทำอะไรเกินตัว ลักษณะกิจกรรม - นิทาน และกิจกรรมการเล่น

การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

๑. คู่มือและสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการในหลักสูตรระดับเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” จะมีกิจกรรมเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับปลูกฝังคุณธรรมในจิตใจผู้เรียนโดยตรง โดยจะมีคู่มือหลักสูตรสำหรับครูผู้สอน ซึ่งในคู่มือหลักสูตรจะบรรยายละเอียดของกิจกรรมและการใช้เครื่องมือการเรียนรู้ของแต่ละสาระ โดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วย เพลง เกม ชุดกิจกรรม นิทาน ศิลปะ ละคร ซึ่งในกลุ่มอุปกรณ์สำหรับครูผู้สอนจะมีสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ แผ่นซีดีเพลง หนังสือนิทานบทละคร ภาพประกอบ รวมทั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถออกแบบแผนการจัดการประสบการณ์ส่งเสริมคุณธรรมในหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ครูผู้สอนควรจัดเวลาอย่างน้อยที่สุด ๑ คาบต่อสัปดาห์ เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ หรืออาจเพิ่มเติมด้วยการสอดแทรกเนื้อหาสาระเข้าไปเพื่อสร้างประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการ ครูผู้สอนสามารถใช้กิจกรรมหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ แบบและทำเป็นประจำสม่ำเสมอเพื่อที่จะได้ซึมซับลงในจิตใจเด็กจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัว

๓. การเตรียมตัวของครูผู้สอน

การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมตามสาระ ๕ ประการในหลักสูตรระดับเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ครูควรศึกษาเนื้อหาในหลักสูตรและกิจกรรมในแต่ละเรื่องให้เข้าใจก่อนการนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนสามารถปรับแนวทางการดำเนินกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

๔. การประเมินผล

ครูผู้สอนประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมและการสนทนาซักถามเด็กแบบไม่เป็นทางการและสอบถามพฤติกรรมเด็กจากผู้ปกครอง และจัดทำสมุดบันทึกพฤติกรรมโดยพิจารณาตามจุดประสงค์ของกิจกรรมในสาระ อย่างไรก็ตามจะไม่มีมีการประกาศผลให้ผ่านหรือไม่ผ่าน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้พิจารณาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาในกรณีที่พบว่าเด็กมีปัญหาพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล

แนวทางการประเมินสำหรับครูผู้สอน

สาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	ระดับคุณภาพ
ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity)	- เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำว่า“ซื่อสัตย์” ซึ่งรวมถึงการไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่รับอนุญาต การพูดความจริงไม่โกหก และการไม่ใช้เล่ห์เหลี่ยมคดโกงเอาเปรียบผู้อื่น	- พูดความจริงไม่พูดโกหก - ไม่หยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของ	- ดี (ไม่เคยโกหก ไม่เคยหยิบของผู้อื่น) - ควรปรับปรุง (มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต้องปรับปรุง)
การมีจิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit)	- เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของส่วนรวม และรู้จักจำแนกส่วนตัวส่วนรวม - เพื่อฝึกปฏิบัติการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ได้แก่ การเสียสละ เพื่อส่วนรวม การเคารพ กฎกติกา - เพื่อเข้าใจลักษณะของผู้นำที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	- รู้จักแยกแยะของส่วนตัว เช่น หนังสือของเรา ดินสอของเรา และส่วนรวม เช่น โต๊ะเก้าอี้ของห้องเรียน - เสียสละเพื่อตนเองและ ผู้อื่น และเคารพกฎ กติกา - ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาของคนอื่น	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (เห็นแก่ตัว เอาเปรียบคนอื่น เอาเปรียบส่วนรวม)
ความเป็นธรรม ทางสังคม (Fairness and Justice)	- เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงความกล้าหาญทางจริยธรรมทั้งการยึดมั่นที่จะรักษาความ ถูกต้องและการยอมรับผลการกระทำของตนเองตลอดจนเรียนรู้คุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ กล้าหาญและยึดมั่นในความดี	- รักความถูกต้อง - รู้จักยอมรับผิดและขอโทษ - ไม่เอาเปรียบผู้อื่น - ความเป็นผู้นำเสียสละ กล้าหาญ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (ไม่ยอมรับผิดเอาเปรียบคนอื่นเอาเปรียบส่วนรวม)
กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility And Accountability)	- เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของหน้าที่และฝึกฝนลักษณะนิสัย ความรับผิดชอบต่อ อันเป็นพื้นฐานต่อการกระทำอย่างรับผิดชอบ และการยอมรับผิด	- รู้จักหน้าที่ของตนเอง - มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม - รู้จักยอมรับผิดและขอโทษ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่รับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ยอมรับผิด)
เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation)	-เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวความคิดการมีชีวิตที่พอเพียงโดยเฉพาะเรื่องโทษของความโลภ และการทำอะไรเกินตัว	- รู้จักความพอเพียงไม่ใช่จ่ายเกินความ จำเป็น - ไม่โลภ ไม่อยากได้ของคนอื่น - รู้จักความพอดีไม่ละโมภ ไม่ตะกละ	- ดี (มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาอย่างสม่ำเสมอ) - ควรปรับปรุง (อยากได้ โลภมาก สรุ่ยสุร่าย)

